

ÖN SÖZ

Milletlerin geçmişteki kültür miraslarına sahip çıkmaları onların gelecekte başarılı olmalarını sağlayan unsurlardandır. Bu kültür mirasının temel taşları da yetiştirdiği büyük şahsiyetlerdir. Bu şahsiyetleri yeni kuşaklara tanıtmak ve onların örnek alınacak yönlerini ortaya çıkarmak ilim adamlarının görevleri arasındadır. Yaşadığımız bu coğrafya içinde yetişmiş ve geriye önemli eserler bırakmış şahsiyetlerden birisi de Niyazî Mısri (1618-1694)'dir.

Bu çalışmada, Niyazî Mısri'nin bugüne kadar ülkemizde araştırma konusu edilmemiş Bûsîrî'nin *el-Kevâkibu'd-Durriyye fi Mehdi Hayri'l-Beriyye* adlı Kasîde-i Bürde (Bür'e) diye meşhur olmuş kasidesi üzerine Arapça olarak nazm ettiği tesbî'inin tenkitli neşri yapılmıştır. Bûsîrî (1212-1296), Arap edebiyatında peygamberin methedilmesi konusunda tanınmış üç büyük şairden birisidir. Diğerleri ise Yahyâ b. Yûsuf es-Sarsari (ö.1258) ve Abdurrahîm b. Ahmed el-Burâ'î (ö.1400)'dir.

Bûsîrî'nin çalışma konumuz olan kasidesi üzerine Osmanlı coğrafyasında ve İslâm dünyasında çok sayıda tahmîs, tesbî', ta'sîr, taştîr, tazmîn, nazîre yazılmış, manzûm olarak bir çok kişi tarafından Osmanlı Türkçesine çevrilmiş ve ilmî çalışmalara konu edilmiştir. Bu bağlamda yapılan birkaç tesbî'den birisi de Niyazî Mısri'nin kaleme almış olduğu Kasîde-i Bürde Tesbî'idir.

Bu çalışmada bahse konu tesbî'in tenkitli metni, Türkiye kütüphanelerinde tespit edilen altı nüshadan dördünün karşılaştırması yapılarak oluşturulmuştur. Ortaya çıkan 161 bendlik metin esas alınarak tarafımızdan Türkçeye çevirisi yapılmıştır. Çeviri yapılırken tesbî'in yapısına uygun olarak bend bend tercüme edilmesine dikkat edilmiştir. Şiirin başka bir dile aktarılması zorluğu göz önünde bulundurularak, çeviride bir ahenk tutturulmaya çalışılmıştır.

Çalışma bir giriş ve iki bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmında Bûsirî'nin hayatı, eserleri ve Kasîde-i Bürde'si özlü bir şekilde ele alınmıştır. Birinci bölümde Niyazî Mısırî'nin hayatı ve eserleri ana hatlarıyla incelenmiştir. İkinci bölümde Kasîde-i Bürde Tesbî'inin nüshaları, yazılış sebebi, muhtevası, tenkitli metnin oluşturulmasında takip edilen yöntem, tenkitli metni ve Türkçe çeviri metni verilmiştir.

Süleymaniye Kütüphanesi başta olmak üzere, ülkemizin kütüphanelerinde ve şahsî koleksiyonlarda çok sayıda yazma eser, araştırmacıların ilgisini beklemektedir. Bu kütüphanelerde edebiyat, tarih, felsefe, matematik, astronomi ve bu eserde olduğu gibi Arap edebiyatı alanında çok sayıda yazma eser olduğu malumdur. Bunlardan bazıları da Arapça ve Farsça yazılmıştır. Osmanlıca eserlerle uğraşanlar yetersiz olmakla birlikte, Arapça ve Farsça eserlerle uğraşanlara göre daha fazladır. Ancak ülkemiz kütüphanelerinde bulunan Arapça ve Farsça eserlere gereken ilgi gösterilmemektedir. Bunların en önemli sebeplerinden birisi, klâsik Arapça ve Farsçayı bilenlerin az olmasıdır. İkincisi de bu eserler üzerinde çalışmaya teşvik edici bir motivasyonun olmamasıdır. Böyle olunca da milletimizin hafızası denilebilecek bu eserler, kütüphanelerimizin tozlu raflarında kaybolmaya yüz tutmaktadır.

Kültür mirasımız olan bu değerli eserlerin disiplinler arası çalışmalarla süratli bir şekilde bugünkü dilimize aktarılması ve matbu hâle getirilmesi gerekmektedir. Bu açıdan Arapça ve Farsça bilen değerli ilim adamlarımızın kendi alanlarında yapacakları çalışmalar yanında, farklı alanlarda uzmanlaşmış ilim

adamlarıyla ortak çalışmalar yapmaları yararlı olacak ve kıymetli eserlerin ortaya çıkarılmasını sağlayacaktır.

Ankara 2007
Doç. Dr. Musa YILDIZ